

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu, Talpă Boris, Malanciuc Ion

a judecat, fără citarea părților, recursul declarat de către inculpatul Berechelea Evgheni, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Berechelea Evgheni XXXX, născut la XX XX
XXXX, originar din or. XXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 17.11.2021 – 01.03.2022

instanța de apel: 24.03.2022 – 14.09.2022

instanța de recurs: 10.01.2023 – 02.11.2023

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 01 martie 2022, Berechelea Evgheni a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin.(4) Cod penal la pedeapsa sub forma de închisoare -12 (doisprezece) ani în penitenciar de tip închis precum și în baza art.287 alin.(1) cod penal la pedeapsa 1(unu) an închisoare, cu liberarea de executarea pedepsei în baza art. 107 Cod penal.

În baza art.88 Cod penal, a fost inclusă în termenul de pedeapsă timpul aflării inculpatului în arest preventiv începând cu 05 octombrie 2021 pînă la 01 martie 2022.

A fost încasat din contul inculpatului Berechelea Evgheni în beneficiul statului suma de 12688(doisprezece mii șase sute optzeci și opt) lei cu titlu de cheltuieli judiciare legate de efectuarea expertizelor.

A fost încasat din contul inculpatului Berechelea Evgheni în beneficiul succesorului victimei Afanasie Ciobanu suma de 60 000 (șase zeci mii) lei cu titlu de prejudiciul material și 200 000 (două sute) mii cu titlu de prejudiciul moral.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că: Berechelea Evgheni, la data de 03.10.2021, aproximativ la ora 12:07, aflându-se în loc public și anume în fața Primăriei municipiului Chișinău, amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 83, acționând intenționat, a inițiat un conflict cu cet. Ciobanu Vlad XX, născut la 23.12.1980, încălcând ordinea publică, în timpul căruia a aplicat violența fizică în privința ultimului, manifestată prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii în regiunea corpului și a capului, cauzându-i cet. Ciobanu Vlad XX leziuni corporale și dureri fizice, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Tot Berechelea Evgheni Ghennadi la data de 03.10.2021, aproximativ la ora 12:07, aflându-se în loc public și anume în fața Primăriei municipiului Chișinău, amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 83, în cadrul conflictului cu cet.

Ciobanu Vlad XXx, născut la 23.12.1980, având intenția cauzării leziunilor corporale grave ultimului, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii în regiunea corpului și a capului, în regiunea buzei superioare și cea inferioară, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202103C1435 din 28.10.2021 traumă cranio-cerebrală închisă cu echimoze (2) și o excoriație pe buza superioară și cea inferioară cu edem posttraumatic a țesuturilor moi la acest nivel, hemoragii în mușchiul temporal drept, hematom subdural emisferial pe dreapta (volum circa 160-180ml), hematom în ventricul cerebral IV cu contuzie cerebrală (volum circa 10ml), care are un caracter vital și a fost produsă cu circa 6-12 ore înainte de deces, prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) dur (-e), sau/și la lovirea de acesta (acestea), care are legătură cauzală directă cu decesul, prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. În rezultatul cauzării leziunilor descrise cet. Ciobanu Vlad XX a decedat, cadavrul acestuia fiind depistat la 04.10.2021, aproximativ la ora 07:40, în apartamentul nr. X din str. XX XX, mun. Chișinău. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202103C1435 din 28.10.2021 moartea cet. Ciobanu Vlad, anul nașterii 1980, a survenit cu circa 6-10 ore înainte de autopsie medico-legală, în rezultatul traumei cranio-cerebrale închise manifestată prin echimoze și o excoriație pe buza superioară și cea inferioară cu edem posttraumatic a țesuturilor moi la acest nivel, hemoragii în mușchiul temporal drept, hematom subdural emisferial pe dreapta, hematom în ventricul cerebral IV cu contuzie cerebrală cu dezvoltarea ulterioară compresiunii cerebrale, complicată cu hemoragii secundare în trunchiul cerebral, ce se confirmă prin datele necropsiei și adevărate histologic.

3. Avocatul Roșioru Nadejda în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Berechelea Evgheni să fie achitat de sub învinuirea adusă în baza art. 151 alin.(4) Cod penal.

În argumentarea apelului, a invocat că probele administrate la faza de urmărire penală, audierile, nu pot fi examinate și apreciate de către instanța de judecată ca probe pertinente și utile pentru rezolvarea cauzei sau emiterea unei sentințe de condamnare. Această gravă eroare de drept, constituie un viciu fundamental și circumstanțele enunțate l-au lipsit pe inculpat de un proces echitabil.

A susținut că urmărirea penală este incompletă, superficială și neobiectivă, bazată doar pe presupuneri cu erori de drept și fapt.

Totodată a menționat că, în materialele cauzei lipsesc unele probe importante, administrarea și cercetarea căroră au fost ignorate de către procuror, ce a dus la învinuirea adusă pe capătul de acuzare în baza art. 151 alin.(4) Cod penal.

3.1. Inculpatul Berechelea Evgheni a contestat sentința cu apel, în motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- de către instanța de judecată nu s-a ținut cont de faptul că prin înregistrarea video se confirmă faptul că victima a fost lovită în partea dreaptă a craniului de către o persoană necunoscută, de la lovitura dată ultimul a căzut jos;
- partea vătămată fiind în conștiință a fost luată de salvare și în rezultatul investigațiilor petrecute s-a constatat că acesta era în stare de ebrietate și a avut leziuni corporale neînsemnate;

- martorul Cebanu Natalia a declarat că partea vătămată a fost lovită cu piciorul în regiunea feței însă, din înregistrările video rezultă că nu a fost lovit de dânsul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de avocatul Roșioru Nadejda în numele inculpatului și a inculpatului, cu menținerea sentinței.

În opinia instanței de apel, “prima instanța, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina *inculpatului Berechelea Evgheni XXX* încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 287 alin. (1) Cod penal - *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită* și art. 151 alin. (4) Cod penal - *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei*”.

În motivarea soluției emise, instanța de apel a indicat că, în cadrul cercetării judecătorești, a fost constatat cu certitudine că vina inculpatului Berechelea Evgheni în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 287 alin. (1), 151 alin. (4) Cod penal se dovedește prin cumulul de probe administrate și nominalizate supra, și anume prin declarațiile martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vina inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 287 alin. (1), 151 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, argumentele invocate de partea apărării nu și-a găsit confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, noțiunea de deces al victimei formulată la alin. (4) al art. 151 Cod penal, presupune vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății victimei și lipsirea de viață a acesteia din imprudență, reunite într-o singură faptă, fiind astfel o componentă de infracțiune cu două forme de vinovăție: cu intenție pentru loviturile aplicate care au provocat vătămarile grave, care au fost depistate pe cadavrul cet. Vlad Ciobanu, și din imprudență pentru consecințele survenite, care au condus la decesul victimei.

La fel, în cazul în care acțiunile de huliganism sunt însoțite de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, acțiunile făptuitorului vor fi calificate în concurs cu art. 151 Cod Penal.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către inculpatul Berechelea Evgheni, prin care a menționat că instanța nu a luat în calcul faptul că, ora survenirii decesului menționată în raportul de expertiza nu coincide cu declarațiile martorului Budeanu Nicolae, potrivit căror, când a intrat în cameră, cadavrul părții vătămate a fost încă cald și a avut pulsul slab, iar în raportul de expertiză s-a menționat, survenirea decesului cu 6-10 ore până la efectuarea expertizei.

Inculpatul a invocat că, martorul Budeanu Nicolae a explicat despre aflarea în camera unei persoane care la fel a avut vătămări corporale, nu putea să se ridice din pat și nu a fost audiată.

De asemenea a susținut că, reieșind din informație IMSP, părții vătămate Ciobanu Vlad i-a fost stabilită diagnoza ”Contuzia țesuturilor moi în regiunea bazinului și picioarelor, după ce pacientul a părăsit instituția medicală.

Totodată, a specificat că, Ciobanu Vlad a fost lovit în partea dreaptă în apropierea CNAM de către alte persoane care nu figurează în materialele cauzei penale.

Susține că, nu l-a lovit pe Ciobanu Vlad în partea dreaptă ce se confirmă prin înregistrare video.

6. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru respingerea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

În opinia acuzatorului de stat, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel și o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei

7. În conformitate cu art.3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.*

Instanța de recurs, ține se menționeze faptul că, Legea nr.246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normative conex reformei Curții Supreme de Justiție) a intrat în vigoare la 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin.(3) al Legii nr. 24, *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Astfel, recursul depus de inculpatul Berechelea Evgheni la 16.11.2022, se examinează în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului până la 01.09.2023.

Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, instanța de recurs consideră că acesta este pasibil admiterii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Instanța de apel, soluționând apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Instanța de apel poate adopta una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Analizând soluția instanței de apel în raport cu argumentele aduse de apărare în cererile de apel și de recurs, instanța de recurs atestă că decizia instanței de apel nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, din următoarele considerente.

Fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către partea apărării, instanța de apel a dispus respingerea apelului inculpatului și a avocatului Roșioru Nadejda în numele inculpatului, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Instanța de recurs atrage atenție la faptul că, *„vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută, în temeiul art. 151 Cod penal și art. 354 „Huliganismul nu prea grav” din Codul contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii în baza art. 151 și art. 287 Cod penal. Ori, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea, pe care o desemnăm prin sintagma „aceeași faptă”. Doar în cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale ori a sănătății, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face, conform art. 287 și 151 Cod penal”*. (Hotărârea Plenului CSJ nr.4 din 19 iunie 2006 „Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism” pct.10. subpct. 4), 5).

Potrivit sentinței și a deciziei instanței de apel, Berechelea Evgheni la data de 03.10.2021, aproximativ la ora 12:07, aflându-se în loc public și anume în fața Primăriei municipiului Chișinău, amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 83, acționând intenționat, a inițiat un conflict cu cet. Ciobanu Vlad XXX, născut la 23.12.1980, încălcând ordinea publică, în timpul căruia a aplicat violența fizică în privința ultimului, manifestată prin aplicarea multiplelor lovituri cu pumnii în regiunea corpului și a capului, cauzându-i cet. Ciobanu Vlad Afanasie leziuni

corporale și dureri fizice, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Tot Berechelea Evgheni XXXX la data de 03.10.2021, aproximativ la ora 12:07, aflându-se în loc public și anume în fața Primăriei municipiului Chișinău, amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 83, în cadrul conflictului cu cet. Ciobanu Vlad XX, născut la 23.12.1980, având intenția cauzării leziunilor corporale grave ultimului, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii în regiunea corpului și a capului, în regiunea buzei superioare și cea inferioară, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202103C1435 din 28.10.2021 traumă cranio-cerebrală închisă cu echimoze (2) și o excoriație pe buza superioară și cea inferioară cu edem posttraumatic a țesuturilor moi la acest nivel, hemoragii în mușchiul temporal drept, hematom subdural emisferial pe dreapta (volum circa 160-180ml), hematom în ventriculul cerebral IV cu contuzie cerebrală (volum circa 10ml), care are un caracter vital și a fost produsă cu circa 6-12 ore înainte de deces, prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) dur (-e), sau/și la lovirea de acesta (acestea), care are legătură cauzală directă cu decesul, prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. În rezultatul cauzării leziunilor descrise cet. Ciobanu Vlad XXX a decedat.

În opinia instanței de recurs, acțiunile inculpatului care au constat în vătămarea corporală și încălcarea ordinii publice au fost concomitente fiind invocată aceeași data 03.10.2021, ora 12:07, locul comiterii - în fața Primăriei municipiului Chișinău, amplasată pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 83 și au constituit aceeași fapta, prin urmare, nu pot fi calificate ca un concurs real de infracțiuni prevăzute de art. 151 alin.(4) și art. 287 alin.(1) Cod penal.

Totodată, urmează a fi menționată decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-1/2020 din 17 decembrie 2020, potrivit cărei: *“în cazul în care omorul intenționat, vătămarea intenționată gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății rezultă din violența aplicată, în cadrul încălcării grosolane a ordinii publice (art.287 Cod penal)”, calificarea se va efectua, în virtutea art. 145, 151 sau 152 Cod penal și art. 354 Cod contravențional (huliganism nu prea grav). Nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art. 145,151,152 și art. 287 Cod penal, deoarece principiul non bis in idem interzice tragerea, de două ori, la răspundere penală și sancționarea pentru aceeași faptă. La caz, violența enunțată reprezintă “aceeași faptă”.*

În conjunctură celor relatate supra, instanțele de fond au judecat cauză fără respectarea rigorilor prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția- în partea ce ține de condamnarea pe art.287 alin.(1) Cod penal.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală (în vigoare la 01.09.2023) or, se prezumă existența unui temei care determină încetarea procesului penal (din motivul existenței unei fapte

contravenționale) și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării parțiale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Berechelea Evgheni, din alte motive, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui Berechelea Evgheni, în latura condamnării și aplicării pedepsei în baza art. 287 alin.(1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Malanciuc Ion